

Пріб А.В.,

здобувач вищої освіти IV курсу кафедри івент-менеджменту та соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Єрмолаєва Г.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри івент-менеджменту та соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ФЕЙКОВІ НОВИНИ ЯК НОВІТНІЙ ЗАСІБ МАНІПУЛЯЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком повномасштабної війни в Україні гостро постали проблеми активного поширення фейків через ЗМІ та застосування маніпуляційних технологій в мережі Інтернет, основною метою чого є дезорієнтування, залякування та вплив на свідомість українського суспільства.

Появу фальшивих новин у засобах масової інформації вперше було зафіксовано у 16 сторіччі. Однак, сам термін «фейкові новини» набув широкого поширення лише нещодавно і перш за все завдяки зростанню соціальних мереж як каналу поширення новин [3, с. 4]. Фейкові новини – це неправдива (вигадана або штучно створена) інформація, яка поширюється з метою введення суспільства в оману та змінення поглядів та думок. Зазвичай це інформація, що не має нічого спільного з реальністю.

Однією з цілей поширення таких нових є маніпулювання громадською думкою та масовою свідомістю. Воно полягає у програмуванні думок і бажань мас, їх настроїв та психічного стану задля забезпечення бажаної для маніпулятора поведінки [5, с. 107]. Користувачі соціальних платформ практично мимоволі втягуються в обговорення та стають носіями викривленої вірусної інформації, через що її кількість почасти перевершує справжню. Фактично соціальні мережі стають технологіями маніпуляції інформацією та відповідно – громадською думкою [4, с. 73].

В умовах воєнного стану проблема поширення дезінформації стала ще гострішою. Соціальні платформи та їх контент стають буквально засобом ведення інформаційної війни, підриваючи національну безпеку країни [1]. Інформаційна війна – це комплекс заходів, операцій та дій, що провадяться в конфліктних ситуаціях, в яких інформація є свого роду зброєю [2].

З початку повномасштабної війни в Україні стало актуальним питання вироблення єдиної державної стратегії боротьби з фейками. Йдеться не лише про підготовку та реалізацію положень програмного документа, але й про конкретні заходи, які вже потрібно застосовувати. Умовно їх можна поділити на дві групи: державний (стратегічний) та індивідуальний рівень. Щодо стратегічного рівня, то він на пряму залежить від державної політики та діяльності державних інституцій, а також їх здатності до оперативної та довгострокової роботи щодо протидії фейкам. На індивідуальному рівні кожен має протистояти фейкам, дотримуючись невеликої кількості правил [1]: не поширюй інформацію, якщо не впевнений в її достовірності; проаналізуй інформацію, знайди першоджерело; користуйся інформацією лише з офіційних джерел та наданою представниками влади.

З розвитком інформаційних технологій стрімко зросла кількість чат-ботів, які надають потрібну інформацію користувачам, що полегшує її пошук. В реаліях сьогодення значного поширення набувають Telegram-боти, які перевіряють інформацію та спростовують фейки. Одним з таких ботів є «Перевірка» (@perevir_bot), український чат-бот, якість перевірки якого підтверджено Міжнародною мережею фактчекінгу IFCN. Для того, щоб впевнитися у правдивості потрібної інформації або спростувати її треба зробити всього кілька простих дій: написати у чат /start (після чого бот почне працювати) та надіслати новину (це також може бути стаття, фото чи посилання). Відповідь надходить протягом доби. За командою /weekly_fakes бот надає кілька фейкових новин, які були вже перевірені іншими користувачами.

Отже, питання маніпулятивних впливів на свідомість суспільства через поширення фейкової інформації й досі залишається актуальним, особливо під час воєнного стану. В цих умовах маніпуляції стають основною інформаційною зброєю, яка використовується проти українців задля того, щоб вплинути на психіку і поведінку населення. З огляду на це кожна людина має зрозуміти для себе важливість фільтрування інформації для усунення неправдивої та небажаної.

Список використаних джерел:

1. Вовк В. Фейки як загроза національній безпеці в умовах гібридної війни. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2022. № 2 (24). URL: <https://philosophy.naiu.kiev.ua/index.php/philosophy/article/view/1517/1511> (дата звернення: 12.10.2023).
2. Горбань Ю. Інформаційна війна проти України та засоби її ведення. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 1. С. 136-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2015_1_21 (дата звернення: 13.10.2023).
3. Довганюк Є. Фейкові новини як засіб медіакомунікації: лінгвостилістичний аспект. Херсон, 2020. URL: http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/12877/Довганюк_ФУІФЖ_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 12.10.2023).

4. Доскіч Л. С. Фейкові новини як новітній засіб маніпуляції та дезінформації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 4. С. 72–77. URL: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4636/Bibliotekoznavstvo_4_2022-72-77.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 12.10.2023).

5. Маркітантов В. Фейки та маніпуляції у сучасній інформаційній війні. *Інформаційна безпека: сучасний стан, проблеми та перспективи*. 2023. С. 105–110. URL: https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/zbirnyk-material-konfer.-inf_bezp_2023.pdf#page=105 (дата звернення: 12.10.2023).

Проценко М.О.,

здобувач вищої освіти I курсу кафедри івент-менеджменту та соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Сидоренко А. І., кандидат педагогічни., доцент кафедри івент-менеджменту і соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

**ВЕБ-ПОРТАЛ «ДІЯ» - ОДНА З НАЙПОПУЛЯРНІШИХ
ІТ-ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ ДОКУМЕНТООБІГУ**

У зв'язку з подіями останніх років (пандемія COVID-19, повномасштабна війна росії проти України) виникла необхідність дистанційного отримання документів та інформації. Важливу роль у цьому процесі відіграють інформаційно-технічні сервіси, що надають можливість оперативно оформити документи, замовити послуги незалежно від місця перебування.

Технологію «Дії» («держави у смартфоні») було вперше презентовано на початку 2019 року, а 27 вересня цього самого року міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров оголосив про запуск мобільного застосунку та вебпорталу, що надавали громадянам можливість отримувати низку державних послуг у дистанційному режимі. 30 березня президент України Володимир Зеленський виступив на «Дія самміт», де заявив, що 2021 стає першим роком переходу на новий тип документообігу, названий безпаперовим «Paperless». Цитата президента: «2021 рік стане початком входження країни у режим «paper less», тобто ніяких більше паперів. Це стосується всіх державних органів і, що найважливіше, - жодна державна установа не зможе вимагати від українців жодних довідок, витягів